ATATÜRK'ün Ordu ve Askerlik ile İlgili Vecizeleri

- Ben Türk Ordusunun yabancısı bir adam değilim; ben ordu ile küçük rütbelerden beri içten teması olan bir askerim. Ben, hadiselerin akışı ile ordunun içinde subay, nihayet komutan olarak iş görmüş ve kanaatime göre başarılı olmuş bir komutanım. Türk ordusunun, onun faziletini, kıymetini ve bu ordu ile neler yapılabileceğini bizim kadar anlayan az olmuştur. (1926, Ankara) (Falih Rıfkı ATAY, ATATÜRK'ün Bana Anlattıkları, İstanbul, 1955, s. 13)

- Benim, ordularımızı sevk ettiğim ve yönelttiğim hedefler, esasen ordularımızın her erinin, bütün subaylarının ve komutanlarının düşüncelerinin, vicdanlarının, azimlerinin, ideallerinin yönelmiş bulunduğu hedefler idi... Bütün millete hiç tereddütsüz ve gönül rahatlığıyla arz edebilirim ki, Cumhuriyet orduları; Cumhuriyeti ve kutsal topraklarını güvenle koruma ve savunma kudretindedir ve hazırdır. (1925, İzmir) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, C. II. Ankara, 1952, s. 240)

- Orduyu asıl düşman karşısında görmek lazımdır. Bunu ise bir millete herhangi bir zamanda gösterebilme imkânı yoktur. Bunu muharebe sahasında görmek fırsatını bulabilecekler azdır. Bunlardan yoksun bulunanlara, millet ordusunun kuvvetini, kudretini, göstermek için genellikle birtakım göz alıcı hareketler, askerî usuller kabul edilmiştir. Bu usuller ve bunların gösterileri birtakım göz kamaştırıcı ve gönül alıcı görevlerdir. Bir ordunun esas disiplinini bu gösteri şekillerine göre değil, arazi şartlarına uydurması mecburiyeti anlaşıldığı günden beridir ki ordunun eğitim ve öğretim programlarının gerçek hareket noktası tespit edilmiştir... Bu çocuklar asker oldukları zaman, onların muharebe meydanlarında başarılı olmaları için lazım olan eğitim ve öğretime özellikle önem vermeliyiz. (A. Âfetinan, ATATÜRK Hakkında Hatıralar ve Belgeler, Ankara, 1959, s. 87)

- Hiçbir zaman saldırgan olmayı düşünmemiş olan ve fakat daima haksız taarruza uğrayacağını hesap eden bir milletin ordusu olarak, ordumuz uzun bir seferden sonra hemen diğer bir sefere başlayacakmış gibi maddi ve manevi yönden hazır bulunmalıdır. (1924, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, C. I, Ankara, 1997. s. 351)

- Yedek subay demek bu milletin zaten aydın sınıfına, eğitim görmüş sınıfına aldığı vatan evladı demektir. Bu vatan evladı ilim ışığıyla memlekete, yerine getirmeye zorunlu olduğu hizmetten başka, vazifeden başka, bir de orduya giriyor. Düşmana göğüs gererek, askerlik vazifesini de yerine getiriyor. Bunlar ilim ve bilgi sahibidirler. Memleket bunlara her zaman muhtaçtır. Hele ordu içinde muharebe meydanlarında bin türlü ölüm mücadelesi yaparak tecrübe kazanmış, cüret ve cesaretlerine dayanıklılık vermiş olan bu memleket evlatları tercihen, en yararlı olabilecekleri yerlerde kullanılmalıdır. Bundan dolayı gerek kahraman ordumuzun bütün subayları ve gerek onların aralarındaki yedek subaylar tamamen emin ve rahat olmalıdırlar ve millet bunlara karşı vazifesini hakkıyla yapacaktır. (1923, İzmit) (Arı İnan, Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün 1923 Eskişehir-İzmit Konuşmaları, Ankara, 1982, s. 123)

- Askerlik hayatını öyle bir okul hâline koymalıdır ki, hem vatanı savunabilecek derecede askerlik sanatını öğrensin ve hem de memleketine döndüğü zaman bütün köy için ve köy halkı için ve hayatı için faydalı olabilecek şeyleri öğrensin. (1923, İzmit) (Arı İnan, Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün 1923 Eskişehir-İzmit Konuşmaları, Ankara, 1982, s. 54)
- Taarruz ve hücumda kıtaların sevk ve idaresinin kontrol altında tutulması sırasıyla, bütün kıta komutanlarının emirlerinin ve nüfuzunun etkili olmasıyla ve bu da askerin her an kontrol altında tutulması ile mümkündür. (1916, Silvan) (ATATÜRK, Arıburnu Muharebeleri Raporu, Ankara, 1968, s. 86)
- Subay, yalnız askere savaş vasıtalarını öğreten ve ona harpteki vazifesini gösteren bir insan değildir. O, insani ve millî hisleri de işler ve gereğinde düşman karşısında silah kadar tehlikeli bir duruma getirir. Bizim askerimiz kışlaya işlenecek bir ham madde olarak gelir. Kışladan ayrıldığı zaman da geldiğinden çok farklı bir durumda ayrılır. Kazanmış, yükselmiş, kuvvetlenmiş olarak evine döner. Kışla bizde sadece bir harp öğretim yeri değil, aynı zamanda bir kültür ocağı, bir sanat okuludur ve böyle olmakla da memlekete yaptığı hizmet ölçülemeyecek kadar büyüktür. (E. Ziya Karal, ATATÜRK'ten Düşünceler, Ankara, 1981, s. 112)
- Asıl sanat eğitimi yaptıracak gerçek öğretmen yetiştiriciler, birbirinden yüksek olan komutanlardır. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 10)
- Kıtası tamamen emir ve komutası altında bulunmayan kıta komutanı hizmet etmiyor demektir. (1916, Silvan) (ATATÜRK, Arıburnu Muharebeleri Raporu, Ankara, 1968, s. 91)
- Komutanlar kıtalarının moral durumlarını bizzat içlerine girmek suretiyle anlamalı. Bu şekilde daha güvenle emir verilebilir. Üst rütbedekiler emirlerinde olanlarla konuşmalı, serbest söz söylemeye alıştırılmalı. Bu tutum faydalı ve gereklidir. (1918, Viyana) (A. Âfetinan, M. K. ATATÜRK'ün Karlsbad Hatıraları, Ankara, 1983, s. 22)
- Bir kuvveti meydana getiren insanlar, genel hayatları, fikirleri, hareket serbestileri ezilmemiş, gürbüz, neşeli erlerden ve subaylardan oluşursa böyle bir birlikte bizzat akıl kullanarak kendiliğinden iş görme özelliği çok fazla görülür. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 21-22)
- Muharebe için düşmanı ordugâhımızda beklemek olmaz, onu uzaktan karşılamak en iyisidir. Düşman az ise yetişebilenlerimiz onu durdurur veya püskürtür. Çok ise bütün çarpışanlar yetişinceye kadar düşmana ateş açarak onun hareketini ağırlaştırır ve gerekirse geri çekiliriz. Fakat ileri gitmek, beklemekten iyidir. Hiçbir şey yapamazsak düşmanı görür, kuvvetini anlar, meraktan kurtuluruz. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 22)
- Son asır ordularını oluşturan personel, eskiden olduğu gibi hemen hepsi kendi gönül rızası ile askerlik hizmetine girenlerden ibaret olmayıp, milletin bütün kişileri askerlik hizmeti ile yükümlü tutulmuştur. Arzusu olan da olmayan da askerlik hizmetini yapmaya mecburdur. Bu şekilde kurulmuş olan ordularda, eski zaman ordularında olduğu gibi, üstler aşırı derecedeki inisiyatifi ölçülü bir sınıra indirgemek, onu disiplin ve idare altında bulundurmak düşüncelerinden kurtulmuştur. Çünkü bugünkü ordularda barışta uzun yıllar uygulanan sıkı disiplin bir çoklarında hareket kabiliyetini kendiliğinden boğuyor. Bu

sebeple bugünkü üstler, astlarda inisiyatif uyandırmak için onları uyarmak özellikle, muharebede teşvik ve ümitlendirmek mecburiyetindedirler...

- Bir orduyu meydana getiren her rütbe sahibi, genel olarak her kişi, yaşayan bir makinenin canlı organları, parçalarıdır. Bu makineyi işleten her organı, her parçasını harekete geçiren kuvvet buharla çalışan motor değildir. O tahrik vasıtası ordu makinesini meydana getiren yaşayan organların zihinleridir. Kuvvet ve kanlarındaki ruhtur. Zihinlerde bilgi, muhakeme, idrak ve kavrama olmazsa makine durur ve hiçbir kuvvet onu işletemez. Böyle bir makinenin çalıştırılabilmesi için herhangi bir veya birkaç makinistin sanat ustalığı da yeterli ve yararlı olamaz. Çünkü bu durgun beyinlerde teşekkül etmiş kütleler, taş, demir ve odun yığınlarından da hareketsizdir. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 26)
- Ordunun vazifesi, vatanı çiğnemek isteyen düşmana karşı ayağa kalkmaktır. Bu kalkış, elbette, yerinde durmak için değil, düşmana atılmak için olursa kalkılmış olduğuna değer. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 56)
- Gerek komutanların ve gerek erlerin bizzat düşüncelerini işleterek kendiliklerinden iş görebilecek meziyette yetiştirilmiş olduklarına kanaat edilmeden, bir askeri kıtanın, bir ordunun güvenilir ve dayanılır bir kuvvet olarak tanınması gaflettir, felakettir. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan İle Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 59)
- Bir birlik ve özellikle subaylar topluluğu yalnız iyi örnek olacak önderlerle yetiştirilir. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 45)
- Memleketimizin ellide biri değil, her tarafı yıkılsa, her tarafı ateşler içinde bırakılsa, biz bu toprakların üstünde bir tepeye çıkacağız ve orada savunma ile uğraşacağız. (1920, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 82)
- Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça, terk olunamaz. (1921, Polatlı) (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s. 419)
- Zaferin sırrı, orduların sevk ve idaresinde bilim ve teknik kurallarını yol gösterici olarak almaktır. (1922, Bursa) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 47)
- Bir ordunun kıymeti zabitan ve kumanda heyetinin kıymeti ile ölçülür. (1923, Kütahya) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 169)
- Gelecekte de çetin denemelerde değerini ortaya koymaya hazır komutanlarımızın yüksek yeteneklerini korumak ve artırmak, yurt korunması ve savunması için gereken bütün araçları aralıksız sağlamak zorunluluğumuzu hiçbir gün savsaklayamayız. (1924, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 354)

- Zafer, "Zafer benimdir." diyebilenin, başarı, "Başaracağım." diye başlayanın ve "Başardım." diyebilenindir. (1925, Konya) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 214)
- Türk milleti ordusunu çok sever; onu, kendi idealinin harisi telâkki eder. (1931, Konya) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 303)
- Tarihte yarılmamış ve yarılmayan cephe yoktur. (1927, Ankara) (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s. 318)
- Efendiler, komutanlar, askerliğin görev ve gereklerini düşünür ve uygularken, beyinlerini siyasi görüşlerin etkisi altında bulundurmaktan kaçınmalıdırlar. Siyasetin gereklerini düşünen başka görevliler bulunduğunu unutmamalıdırlar. (1927, Ankara) (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s. 336)
- Komutanların, emirleri altına verilen millet evladını, memleket vasıtalarını, düşmana ve ölüme doğru sürerken, düşündükleri tek nokta, milletin kendilerinden beklediği vatan görevini ateşle, süngüyle ve ölümle yerine getirerek sonuç almaktır. (1927, Ankara) (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s. 336)
- Lafla, politika ile, düşmanın aldatıcı vaatlerine kulak vermekle askerlik görevi yapılamaz. Omuzlarında ve özellikle kafalarında askerlik sorumluluğunu yüklenecek kadar kuvvet bulunmayanların feci sonuçlarla karşılaşmaları kaçınılmazdır. (1927, Ankara) (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s. 336)
- Gerçek bilgiyi verebilecek asıl okul birliklerdir. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 50)
- Muharebede yağan mermi yağmuru o yağmurdan ürkmeyenleri ürkenlerden daha az ıslatır. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 50)
- Zaferi, milletimizin azim ve iman gücü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının süngüleri kazanmıştır. (1922, Bursa) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 45)
- Türk milletinin yüce ideallerinin gerçekleşmesi için kahraman asker evlatları hep önde gidecektir. (1931, Konya) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 302)
- Türk milleti; hakkını, haysiyetini, şerefini tanıtmaya kadirdir. Türk vatanının bir karış toprağı için bütün millet bir vücut olarak ayağa kalkar. (1924, Kayseri) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 212)
- Eğer mensup olduğum milletin şanı ve şerefi varsa, ben de şanlı ve şerefliyim... şan da, şeref de milletimindir. İçinizden biri çıkar da, sırf şan ve şeref için koşar, milletinden

koparsa biliniz ki başınıza beladır. Millet bu gibilere asla izin vermemelidir. (1923, Uşak) (Ulus Gazetesi, 10 Kasım 1939)

- Ordumuz, Türk birliğinin, Türk kudret ve kabiliyetinin, Türk vatanseverliğinin çelikleşmiş bir ifadesidir.
- Ordumuz; Türk topraklarının ve Türkiye idealini gerçekleştirmek için sarf etmekte olduğumuz sistemli çalışmaların yenilmesi imkansız güvencesidir.
- Büyük millî disiplin okulu olan ordunun; ekonomik, kültürel, sosyal savaşlarımızda bize aynı zamanda en lüzumlu elemanları da yetiştiren büyük bir okul hâline getirilmesine, ayrıca itina ve dikkat edileceğine, şüphem yoktur. (1937, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 420)
- Memleketimiz şu iki şeyin memleketidir: Biri çiftçi diğeri asker. Biz çok iyi çiftçi ve asker yetiştiren bir milletiz. İyi çiftçi yetiştirdik, çünkü topraklarımız çoktur. İyi asker yetiştirdik, çünkü o topraklara kasteden düşmanlar fazladır... bundan sonra da daha iyi çiftçi ve asker olacağız. Lakin bundan sonra asker oluşumuz artık eskisi gibi başkalarının hırsı, şanı, şöhreti ve keyfi için değil; yalnız ve yalnız bu aziz topraklarımızı korumak içindir. (1923, Tarsus) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 135)
- Ordumuzdaki subay ve yüksek komuta heyeti birbirlerine karşı büyük bir sevgiyle, hürmetle emniyet ve güvenle bağlıdır ve üstten aldıkları emri bir namus meselesi gibi kabul ederek ifa ederler. (1922, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 271)
- Dünyanın hiç bir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rastgelinmemiştir.
- Sizin gibi komutanları, subayları, er ve erbaşları olan bir milletin yabancı eller altında köle olması mümkün değildir. (1921, Ankara) (ATATÜRK'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. IV, Ankara, 1991, s. 436)
- Askerlik hayatımda bu kadar mükemmel bir topçu ve bu kadar mükemmel idare edilmiş bir topçu ateşi nadiren gördüm. (1922, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 270)
- Memleket evlatlarını, vatanın savunması için ölüme sevk etmek sorumluluğunu üzerine alan ve aynı zamanda onların önünde göğsünü düşman kurşunlarına geren subaylardır, komutanlardır. (1923, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 340)
- Bu milletin evlatlarının fedakarlıkları, kahramanlıkları için kıyaslanacak örnek bulunamaz...
- Böyle evlatlara ve böyle evlatlardan oluşan ordulara sahip bir millet elbette hakkını ve bağımsızlığını bütün anlamıyla korumayı başaracaktır. Böyle bir milleti bağımsızlığından mahrum etmeye kalkışmak boş bir hayaldir. (1921, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 197-198)

- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ordusu; insanca, bağımsız yaşamaktan başka amacı olmayan milletiyle aynı ülküyü paylaşan ve sadece milletinin emrinde olan öz evlatlarından oluşan saygıdeğer ve kuvvetli bir topluluktur. (1922, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 261)

- Ordumuz babalarına ve atalarına layık evlatlardan meydana geldiğini göstermiştir. Bundan sonra ordumuzu daha mükemmel hale getireceğiz. Bu da ordunun refah ve saadetini sağlamakla olacaktır. Subaylarımızı hayat kaygısı içinde bırakmak asla doğru olmaz. Hayat dediğimiz zaman savaş meydanlarında terk edeceğimiz hayatı kastetmiyorum. Bizim subaylarımız savaş meydanlarında hayatlarını büyük bir olgunluk ve iftiharla vermeye hazırdırlar. Hayattan amacım gerek kendilerinin, gerekse ailelerinin dert ve sıkıntılardan kurtularak refahlarını temin etmektir. Etmeyen bir millet en önemli noktada hata yapmış demektir. Fakat milletimiz subaylarının, askerlerinin ve devlet makinesini işleten memurlarının refahını elbette dikkate alacaktır. (1923, İzmir) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 94)

- Mutlaka şu veya bu sebepler için milleti savaşa sürüklemek taraftarı değilim. Savaş zorunlu ve hayati olmalıdır. Hakiki düşüncem şudur: Milleti savaşa götürünce vicdan azabı duymamalıyım. Öldüreceğiz diyenlere karşı, "Ölmeyeceğiz" diye savaşa girebiliriz. Lakin, milletin hayatı tehlikeye girmedikçe, savaş bir cinayettir. (1923, Adana) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 128)

- Savaş, nihayet meydan savaşı sadece karşı karşıya gelen iki ordunun çarpışması değildir. Milletlerin çarpışmasıdır. Meydan savaşı milletlerin bütün varlıklarıyla, bilim ve teknik alanındaki seviyeleriyle, ahlaklarıyla, kültürleriyle kısacası bütün maddi ve manevi güç ve nitelikleriyle ve her türlü vasıtalarıyla çarpıştığı bir sınav alanıdır. Bu alanda, milletlerin gerçek güç ve kıymetleri ölçülür. Sonuçta yalnız maddi güçlerin değil, bütün güçlerin özellikle ahlaki ve kültürel gücün üstünlüğü kesinlikle ortaya çıkar. Bu sebeple meydan savaşında yenilen taraf milletçe ve memleketçe, bütün maddi ve manevi varlığıyla yenilmiş sayılır. Böyle bir sonucun ne kadar feci olabileceğini tahmin edersiniz. Yok oluş sadece savaş alanındaki orduya ait olamaz. Aslında, ordunun mensup olduğu millet feci sonuçlara uğrar. Tarih, birtakım boş hayallerle, başlarındaki hükümdarların, hırslı politikacıların oyuncağı durumuna düşen istilacı orduların, istilacı milletlerin uğradığı bu çeşit feci sonuçlarla doludur.

- Türk vatanını ele geçirmek fikrini, Türk'ü esir etmek hayalini genel, büyük bir ideal hâline getirmeye çalışanların layık oldukları kötü sondan kurtulamadıklarını gözlerimizle gördük... Kendilerine bir milletin geleceği emanet edilen adamlar, milletin kuvvet ve kudretini yalnız ve ancak yine milletin gerçek ve ulaşılabilir çıkarları yolunda kullanmakla yükümlü olduklarını bir an hatırlarından çıkarmamalıdırlar. Bu adamlar düşünmelidirler ki, bir memleketi ele geçirmek; o memleketin sahiplerine egemen olmak için yeterli değildir. Bir milletin ruhu ele geçirilmedikçe, bir milletin azmi ve iradesi kırılmadıkça, o millete egemen olmanın imkanı yoktur. (1924, Dumlupınar) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 184)

- Türkiye Cumhuriyeti sadece iki şeye güvenir. Biri millet kararı, diğeri en elim ve güç şartlar içinde dünyanın takdirlerine hakkıyla layık olma niteliğini kazanan ordumuzun

kahramanlığı. Bu iki şeye güvenir. Bu ordular tarihte benzeri görülmemiş kahramanlıklar, fedakarlıklar göstermiştir. Şanlı zaferler kazanmıştır. Millet ve memleketin gerçekten minnet ve teşekkürüne hak kazanmıştır.

- ... Türkiye en zayıf zannedildiği bir zamanda ordusu sayesinde en kuvvetli olduğunu ispat etmiştir. Ordumuz vatan içinde zafer kazanmıştır. Bu durum Türkiye'nin olağanüstü gücünün, yüce kararlılığının ve ölmez varlığının en belirgin delilidir. Düşmanın vatan içine girmiş olması düşman lehine birçok durum ve sebepler doğurur. Bütün bu güçlükleri aşarak düşmanı vatan içinde yenmek, ortadan kaldırmak başlı başına bir varlık, büyük bir kuvvet eseridir. Vatan içinde yenilginin sonucu son derece kötüdür, tehlikelidir. Bu gerçeği doğrulayan yakın ve uzak tarihi örnekler çoktur.
- ... Hepimiz için asıl olan, ulusun, vatanın güvenliği ve her türlü endişe ile korkudan uzak olmasıdır. Yurdu savunmak ve ulusun yüksek çıkarlarını korumakla yükümlü olan komutanlar, sahip oldukları bütün kuvvetleri ve bütün araçları en önemli hedefler üzerine toplamalıdır.
- ... Arazinin ve birtakım durumların, şartların, olağanüstü fırsatların savaşın sonucu üzerindeki etkileri inkâr edilemez. Fakat daima arzu edilen emniyet ve güvence, sayıca üstünlük ve değerdir. Türkiye bütün düşman devletlere karşı kazandığı maddi ve manevi zaferlerle ölmez bir varlığa sahip olduğunu ispat etti... Benim için ordumuzun değerini ifade de tek karşılaştırma şudur: Türk ordusunun bir birliği dengini mutlaka yener, iki katını durdurur. Şimdilik bundan fazlasını istemiyorum. Çünkü fazlasını milletimizin yaratılıştan sahip olduğu cengaverlik zaten sağlamaktadır. Fakat bu değeri mutlaka korumak lazımdır. Bunu, askerî bir esas, bir kural olarak göz önünde tutmalıdır... Bu değer korundukça, teşkilatımızı, eğitim ve öğretimimizi bu hedef ve amaca yönelttikçe, Türkiye'nin her türlü saldırıdan, taarruzdan korunmuş olacağına ve korunacağına kimsenin şüphesi kalmaz.
- Kesin sonuç daima taarruzla alınır. Ancak savunma ile de yerine getirilen birçok görev vardır. Bu noktada bütün arkadaşlarımın dikkatlerini bir noktaya çekmek isterim. Kesin sonuç, istenilen zaman gelmeden önce, gerçek ve ciddi taarruz zamanından önce birliklerin muharebe güçlerini azaltmaktan, sayısını eksiltmekten kaçınmak lazımdır. Bunun için taarruz, savunma, oyalama muharebesi ve kesin muharebenin niteliği, uygulanacağı zaman ve durumun seçilmesi konusunda arkadaşların zaten var olan kendine güvenleri korunmalıdır. Buna teorik ve pratik işlerimizde çok dikkat etmeliyiz. Bir de alınan görev ile yapılacak askerî faaliyetin ciddi bir ilişkisi vardır. Bunun için görev verenlerin, görev alanların kullanacakları araçların, uygulanacak askerî faaliyetlerin belirlenmesinde tereddüde düşmelerine neden olmamaları gerekir. Amacın açık olarak belirtilmesi çok önemlidir. (1924, İzmir) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 173-176)
- Memleketin genel hayatında, orduyu siyasetin dışında tutmak prensibi, Cumhuriyet'in daima dikkat ettiği önemli bir noktadır. Şimdiye kadar takip edilen bu yolda; Cumhuriyet orduları vatanın güvenilir ve sağlam koruyucusu olarak saygınlığını muhafaza etmiştir. (1924, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. I, Ankara, 1997, s. 348)

- Bütün taarruz muharebelerinde her şeyden önce piyade sınıfı, özünde bulunan taarruz ruhunu daima geliştirmelidir. Her ne pahasına olursa olsun düşmanın üzerine atılma fikri, bütün tutum ve davranışlarına egemen olmalıdır. (1908, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Bölüğün Muharebe Eğitimi, Ankara, 1995, s. 42)
- Ordunun esenliğini yürekten düşünen namuslu ve ahlaklı insanlar ikiyüzlülükten uzaktır. Tam ve olgun ahlak sahibi olanlar, çoğu kez, barış ve güvenlikte, dikkat ve ilgiyi kendi üzerlerine çekmekten çok, bunları umursamadan açıkça konuşurlar. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 46)
- Askerlik; işlerin yürütmesi değil, insanların sevk ve idaresi sanatıdır. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 53)
- Astların hareket özgürlükleri keyfi hareket rengini almamalıdır. Savaşta büyük başarının temeli olan bağımsız hareket, gerekli sınırları içinde olanıdır. (1918, İstanbul) (M. K. ATATÜRK, Zabit ve Kumandan ile Hasbıhâl, Ankara, 1981, s. 61)
- Ordumuz hayat ve onur mücadelesinde milletin amaçlarının tek dayanak noktasıdır. (1920, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 16)
- Aklı eren, yurdunu seven, gerçekleri gören kimselerden düşman çıkmaz. (1923, Tarsus) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. II, Ankara, 1997, s. 136)
- Askerî harekât, siyasi faaliyetlerin ümitsiz olduğu noktada başlar. Ümidin güvenli bir surette geri dönüşü, orduların hareketinden daha seri hedeflere ulaşmayı temin edebilir. (1922, İzmir) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, ATATÜRK Araştırma Merkezi, C. III, Ankara, 1997, s. 61-62)
- Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri! (1922, Dumlupınar) (ATATÜRK'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1991, s. 473-474)
- Gerçek zafer savaş meydanlarında başarılı olmak değil, asıl zafer başarıların kaynağını güçlendirmek, milleti yükseltmektir. (1923, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara 1997, Cilt II, s. 118)
- Kuvvetli bir ordu denildiği zaman anlaşılması lazım gelen anlam, her kişisi, özellikle subayı, komutanı; medeniyetin ve tekniğin gereklerini kavramış ve ona göre iş ve hareketlerini uygulayan yüksek ahlakta bir topluluktur. (1918) (BELLETEN, Türk Tarih Kurumu, Cilt XXXII, No.: 128, 1968)
- Büyük ulusumuzun orduya sunduğu en son sistem fabrikalar ve silahlar ile bir kat daha güçlenerek, büyük bir özveri ve hayatınız pahasına her türlü görevi yerine getirmeye hazır olduğunuza eminim. (1938, Ankara) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara 1997, Cilt II, s. 331)
- Zaferin sırrı, orduların sevk ve idaresinde bilim ve teknik kurallarını yol gösterici olarak almaktır. (1922, Bursa) (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara 1997, Cilt II, s. 47)

- Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler gelir başka komutanlar hâkim olabilir. (1915, Anafartalar) (ATATÜRK, Anafartalar Muharebatına Ait Tarihçe, Derleyen : Uluğ İğdemir, 1990, s. XV-XVII)
- En güzel coğrafi vaziyette ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile, en ileri denizci millet yetiştirmek kabiliyetindedir. Bu kabiliyetten istifadeyi bilmeliyiz; denizciliği, Türk'ün büyük millî ülküsü olarak düşünmeli ve onu az zamanda başarmalıyız. (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, Cilt I, s.416)
- Ben askerliğin her şeyinden çok sanatkârlığını severim. (10 Şubat 1939, Vakit Gazetesi) (Enver Ziya Karal; ATATÜRK'ten Düşünceler, MEB.lığı, Bilim ve Kültür Dizisi, s.115)
- ... Sorumluluk yükü, her şeyden, ölümden de ağırdır. (Uluğ İğdemir, Anafartalar Muharebatına Ait Tarihçe, AKDTYK Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1990, s.24)
- Millî sınırlar içinde bulunan vatan parçaları bir bütündür. Birbirinden ayrılamaz. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 1994, s.45)
- Deniz silahlarına önem veriyoruz. Denizcilerimizin iyi silahlı ve iyi eğitimli olarak hazırlanmaları büyük emelimizdir. (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, Cilt I, s.408)
- Felaket başa gelmeden önce, onu önleme ve ona karşı savunma çarelerini düşünmek gerekir. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 1994, s.317)
- Tarih, itiraz edilemez bir şekilde ispatlamıştır ki büyük davalarda başarı için sarsılmaz bir kabiliyet ve kudrete sahip bir önderin varlığı şarttır. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 1994, s.49)
- Bir millet; varlığını ve istiklalini kurtarabilmek için düşünülebilen her türlü teşebbüs ve fedakârlığı yaptıktan sonra başarıya ulaşır. Ya başaramazsa demek, o milletin ölmüş olduğu hükmüne varmak demektir. Öyle ise, millet yaşadıkça ve fedakârca teşebbüslerine devam ettikçe başarısızlık da söz konusu olamaz. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 1994, s.118)
- Tarihte bütün bir vatanı, çok üstün düşman kuvvetleri karşısında, son bir avuç toprağına kadar karış karış kahramanca ve namusluca savunmuş ve yine varlığını koruyabilmiş ordular görülmüştür. Türk ordusu o cevherde bir ordudur. Yeter ki ona komuta edenler, komuta edebilme vasıflarına sahip olabilsinler! (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 1994, s.335)
- Bir Türk komutanının, ordusunu kullanmaksızın, herhangi bir kötü tesadüf ve kötü şans eseri bile olsa düşmana esir düşmesini biz mazur görsek de tarih, bunu asla affetmez ve affetmemelidir. Türk İnkılap tarihinin gelecek nesillere hitap ve uyarısı işte budur. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof.Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 1994, s.336)

- Kaleyi içinden ele geçirmek dışından zorlamaktan çok kolaydır. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s.433)
- Komutanlar, emir vermiş olmak için emir vermezler. Gerekli, uygulanabilir olan hususları emrederler. Emir verirken kendini, o emri yerine getirecek olanların yerine koymak ve emrin nasıl yerine getirilip uygulanacağını düşünmek ve bilmek gerekir. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s.502)
- En büyük askerlik; çeşitli varsayımları çok iyi hesap ederek en iyi görüleni gecikmeden uygulamaktır. (ATATÜRKçülük, Birinci Kitap, Gnkur. Basımevi Ankara 1983, s.241)
- Yarım hazırlıkla yarım tedbirle yapılacak taarruz, hiç taarruz etmemekten daha fenadır. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s.431)
- ... Türk esaret kabul etmeyen bir millettir. (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, Cilt II, s.241)
- Hiçbir medeni devlet yoktur ki, ordu ve donanmadan evvel ekonomisini düşünmüş olmasın. (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, Cilt II, s.188)
- Maddi ve özellikle manevî çöküş, korku ile... güçsüzlükle başlar. (ATATÜRK, Nutuk, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Yay. haz. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Ankara, 2000, s.432)
- Başarılarda gururu yenmek, felaketlerde ümitsizliğe karşı koymak gereklidir. (A. ÂFETİNAN; ATATÜRK Hakkında Hatıralar ve Belgeler, İş Bankası Yayınları, s.94)
- Büyük kararlar vermek kâfi değildir. Bu kararları cesaret ve kesinlikle tatbik etmek lâzımdır. (Utkan Kocatürk, ATATÜRK'ün Fikir ve Düşünceleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1999, s.396)
- Muharebede kuvvetten ziyade, kuvveti maksada uygun sevk ve idare etmek önemlidir. (Uluğ İğdemir; Anafartalar Muharebatına Ait Tarihçe, AKDTYK Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1990, s.23)
- ... Türk milleti güçlükleri; millî birlik ve beraberlikle yenmesini bilmiştir. (ATATÜRK'ün Söylev ve Demeçleri, AKDTYK ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, Cilt II, s.318)